

УДК 811

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-1-48>**Віталій КАРАСЬОВ,***orcid.org/0000-0002-8039-2811**аспірант кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна) vitalii.v.karasov@lpnu.ua***Олена ЛЕВЧЕНКО,***orcid.org/0000-0002-7395-3772**доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна) olena.p.levchenko@lpnu.ua*

МЕТАФОРИЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ РАДІСТЬ У ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ О. ЗАБУЖКО: КОРПУСНИЙ ПІДХІД

У статті розглянуто метафоризацію концепту РАДІСТЬ у художній прозі Оксани Забушко. Мета цієї праці – комплексно проаналізувати та класифікувати метафори, використані О. Забушко для метафоризації РАДОСТІ, описати специфіку вербалізації досліджуваної емоції в ідіолекті. Для формування фактологічної бази дослідження застосовано корпусний підхід. У Генеральному регіонально анотованому корпусі української мови (ГРАК) було створено три підкорпуси: тексти О. Забушко, тексти її сучасників та сучасниць. Використовуючи модифікований критерій Стьюдента, виявлено специфічні вербалізатори концепту РАДІСТЬ у текстах авторки.

У художній прозі О. Забушко концепт РАДІСТЬ метафоризується за різними моделями: РАДІСТЬ – ЦЕ ІСТОТА, РАДІСТЬ як ЗВУК, ПРОЦЕС, РІДИНА, ОБ'ЄКТ, СТАН та РЕЧОВИНА тощо. Частотним у текстах досліджуваної авторки є вербалізатор *втіха*, якому властиві різні метафоричні реалізації: ВПІХА як ІСТОТА, СТАН, ПРОЦЕС, ВЕЛИЧИНА. Мени частотні вербалізатори, як-от розрада, торжество, тріумф, також мають свої унікальні атрибути, що свідчить про багатогранність концепту РАДІСТЬ у творчості авторки.

Метафоризації досліджуваного концепту зіставлено з метафоризаціями, наявними в текстах сучасників Оксани Забушко. З'ясовано, що концепт РАДІСТЬ набуває атрибутів, які відображають різні метафоризації: РАДІСТЬ – це ІСТОТА (АГРЕСИВНА ІСТОТА), ОБ'ЄКТ, ХАРАКТЕРИСТИКА, СТАН, ЧАС та ТІЛО тощо. Жінки-письменниці надають концепту РАДІСТЬ низку атрибутів, які засвідчують категоризацію радості як ІСТОТИ (АГРЕСИВНОЇ ІСТОТИ), ВЕЛИЧИНА, СТАНУ, ВІДЧУТТЯ, ОБ'ЄКТА.

Отже, особливістю ідіостилу письменниці є антропоморфна категоризація цього концепту. Виявлено дев'ять різних напрямків метафоризації. Частотність та кількість вербалізаторів досліджуваного концепту у текстах О. Забушко значущо не відрізняється від частотності вербалізаторів концепту РАДАСТЬ у прозі її сучасників.

Ключові слова: семантика, метафора, модель метафоризації, концептуалізація, концепт, корпус, ідіостиль.

Vitalii KARASOV,*orcid.org/0000-0002-8039-2811**Postgraduate student at the Department of Applied Linguistics
Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine) vitalii.v.karasov@lpnu.ua***Olena LEVCHENKO,***orcid.org/0000-0002-7395-3772**Doctor of Philology, Professor,
Head of the Department of Applied Linguistics
Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine) olena.p.levchenko@lpnu.ua*

METAPHORIZATION OF THE CONCEPT OF JOY IN OKSANA ZABUZHKO'S FICTION: A CORPUS-BASED APPROACH

This study investigates the metaphorization of the concept of JOY in the fiction of Oksana Zabuzhko. The primary aim is to comprehensively analyze and classify the metaphors utilized by Zabuzhko to conceptualize JOY, while describing

the unique verbalization patterns of this emotion within her idiolect. A corpus-based approach was employed to establish the empirical foundation of the research. Three subcorpora were compiled within the General Regionally Annotated Corpus of the Ukrainian Language (GRAC), encompassing texts authored by O. Zabuzhko as well as works by her contemporaries. Using a modified Student's t-test, specific verbalizers of the concept of JOY in Zabuzhko's texts were identified and analyzed.

In Zabuzhko's fiction, the concept of JOY is metaphorized through diverse models, including JOY as a BEING, JOY as SOUND, JOY as a PROCESS, JOY as LIQUID, JOY as an OBJECT, JOY as a STATE, and JOY as a SUBSTANCE, among others. The verbalizer joy emerges as a prominent lexical item in her texts, exhibiting varied metaphorical instantiations such as PLEASURE as a BEING, PLEASURE as a STATE, PLEASURE as a PROCESS, and PLEASURE as a VALUE. Additional, less frequent verbalizers, such as consolation, celebration and triumph, also exhibit unique characteristics, underscoring the multifaceted nature of the concept of JOY in her literary works.

A comparative analysis of Zabuzhko's metaphorizations with those found in the works of her contemporaries reveals distinct patterns. In her contemporaries' texts, the concept of JOY is attributed features corresponding to metaphors such as JOY as a BEING (AGGRESSIVE BEING), JOY as an OBJECT, JOY as a CHARACTERISTIC, JOY as a STATE, JOY as TIME, and JOY as a BODY, among others. Additionally, female authors often ascribe attributes to JOY that categorize it as a BEING, a VALUE, a STATE, a FEELING, or an OBJECT.

The findings suggest that a hallmark of Zabuzhko's literary idiolect is the anthropomorphic categorization of the concept of JOY. Nine distinct metaphorization models were identified. The frequency and variety of verbalizers of the concept in Zabuzhko's texts are consistent with those observed in the prose of her contemporaries.

Key words: semantics, metaphor, metaphorization model, conceptualization, concept, corpus linguistics, idiolect.

Постановка проблеми. Дослідження концептуальних метафор, уперше запропоноване Дж. Лакоффом і М. Джонсоном (Lakoff and Johnson, 1980), суттєво поглибило наше розуміння того, як абстрактні поняття людина осягає через фізичний досвід. Концептуальні метафори відіграють важливу роль у формуванні людського пізнання, зокрема емоції ми часто виражаємо за допомогою таких метафор. Радість як одна з базових людських емоцій не є винятком. А. Шведек подає класифікацію метафор на основі сфери-джерела і сфери-мети: фізичне явище ← фізичне явище; абстрактне явище ← фізичне явище; абстрактне явище ← абстрактне явище; фізичне явище ← абстрактне явище (Szwedek, 2024: 597).

Корпусний підхід дає змогу виявити закономірності функціонування та частотність метафоричних висловів у великому масиві тексту. Кількісні дані в поєднанні з якісним аналізом дають змогу комплексно дослідити метафоричну картину світу О. Забужко. Крім того, такий підхід уможливує висвітлення як універсальних, так і унікальних аспектів концептуалізації радості в художніх текстах письменниці.

Актуальність цієї праці зумовлено потребою заповнення лакуни корпусних досліджень метафори в українській мові, зокрема досліджень ідіостилію письменників крізь призму метафоротворення, які створюють теоретичне і практичне підґрунтя для автоматичного аналізу природномовної інформації.

Об'єктом цього дослідження є метафори концепту РАДІСТЬ у текстах О. Забужко.

Предмет дослідження – це особливості ідіостилію О. Забужко, зокрема специфіка метафоризації концепту РАДІСТЬ.

Аналіз досліджень. Існують різні підходи та погляди на класифікацію метафор. Дж. Лакофф і М. Джонсон виокремлюють три типи метафор: структурні, онтологічні та орієнтовані чи орієнтаційні (Lakoff, Johnson, 1980: 242). П. Ньюмарк пропонує виокремлювати п'ять типів метафор: авторські метафори, мертві метафори, лексичні метафори, метафори-кліше та інноваційні (Newmark, 1988: 200). Концептуальна теорія метафори (далі КТМ), представлена Дж. Лакоффом і М. Джонсоном у праці «Метафори, якими ми живемо» (Lakoff, Johnson, 1980: 242), стверджує, що метафори – це не просто мовленнєві вислови, а основа людського пізнання, що формує те, як ми сприймаємо, розуміємо і взаємодіємо зі світом. Когнітивна лінгвістика, у межах якої було розроблено КТМ, розглядає мову як глибоко вкорінену в наших когнітивних процесах. Цей підхід стверджує, що наше розуміння абстрактних понять ґрунтується на конкретному досвіді, а метафори слугують когнітивними інструментами, які відображають цей досвід в абстрактних сферах (Lakoff, 1993).

Важливим складником аналізу ідіостилію є методика формування фактологічної бази дослідження. Дж. Ньюман пише, що корпуси є ідеальним джерелом для досліджень у когнітивній лінгвістиці, оскільки вони краще за інші джерела даних відображають реальне використання мови. Науковець зазначає, що корпуси мають велике значення для дослідження ключових проблем когнітивної лінгвістики, таких як концептуальні метафори, полісемія, синонімія, прототипи, та аналіз конструкцій, і пропонує способи вивчення цих питань за допомогою корпусів (Newman J, 2011: 521–559).

Упродовж останніх років дослідження метафори у світовій та українській лінгвістиці здійснюється в межах різних наукових парадигм і підходів (Gao, Choi, 2018: 607–613; Dinh, Wieland, 2018: 1412–1424). Автори послуговуються різними тлумаченнями поняття метафори та методами дослідження (Wan, Ahrens, 2020: 104–109; Gong, Gupta, 2020: 146–153). Наприклад, Н. Лотоцька дослідила концепт ГНІВ у художніх текстах Р. Іваничука, застосувавши когнітивний підхід до вивчення концептуальної картини світу письменника, в основі якої лежать метафоричні моделі аналізованого емоційного стану (Lototska, 2021: 87–100). Застосування згаданої методики дослідження дало змогу описати метафоризації концепту ГНІВ у творах О. Забужко. Було проаналізовано вербалізatori концепту та його метафоризації (Карасьов, Левченко, 2023: 436–448). Отримані результати засвідчили, що характеристики метафори можуть слугувати маркером ідіостилю.

К. Мізін за допомогою корпуснобозованої методики визначає параметри розмежування емоційних концептів. Автор пропонує найрелевантніші проксимати за показниками частотності й порівнює їх (Мізін, 2024: 102–108). М. Адам, Ф. Рахман досліджують використання метафори ВІЙНА в політичному дискурсі. Автори проводять аналіз даних у два етапи: перший – кількісний аналіз за допомогою програмного забезпечення Antconc Corpus Concordance для вимірювання частотності вживання метафори ВІЙНА для опису політичної ситуації, другий – якісний аналіз для оцінки змін і розвитку вживання метафори (Adam, Rahman, 2024: 512–523). Л. Венг досліджує різні метафоричні використання сфери-джерела НЕБО на матеріалі BNC¹. Використовуючи методи корпусної лінгвістики, авторка розглядає широкий спектр письмових та усних текстів, щоб виявити та проаналізувати метафори неба в різних контекстах та жанрах (Weng, 2024: 107–112).

Мета дослідження – виявити особливості метафоризації концепту РАДІСТЬ у художній прозі О. Забужко, використовуючи інструментарій ГРАК.

Матеріал дослідження. Для здійснення цього дослідження було сформовано три підкорпуси художньої прози: підкорпус текстів О. Забужко (обсягом 922 035 тис. токенів), підкорпус текстів сучасників (обсягом 1 779 287 млн токенів) та сучасниць авторки (обсягом 3 082 738 млн токенів).

¹ <https://www.english-corpora.org/bnc/>

Виклад основного матеріалу. Частотність вербалізаторів, зокрема, концепту РАДІСТЬ є однією з важливих характеристик ідіостилю. Визначено статистичну значущість результатів за допомогою модифікованого критерію Стьюдента у текстах О. Забужко та її сучасників. На думку В. Перебийніс, кількість ступенів свободи не може бути визначена, якщо $t < 1,96$, оскільки за цієї умови різниця не може бути значущою за будь-якої кількості ступенів свободи (Peng, 2002: 175–185). Отримано такі результати (див. таблицю 1).

Результати засвідчують, що відмінності частотності лексеми *радість* в досліджуваних текстах є статистично значущими. Отже, її частотність може слугувати ідентифікатором ідіостилю.

Під час дослідження метафоризацій концепту РАДІСТЬ було сформовано низку запитів для отримання контекстів із корпусу для подальшого аналізу, наприклад: прикметник + *радість* та дієслово + *радість*. Статистичну значущість частоти уживання згаданих структурних моделей було перевірено за допомогою модифікованого критерію Стьюдента (див. таблицю 2 і таблицю 3).

З аналізу випливає, що частотність моделі прикметник + *радість* є статистично значущою та може слугувати маркером ідіостилю.

Для аналізу концепту РАДІСТЬ у художніх текстах О. Забужко та її сучасників було досліджено низку його вербалізаторів (див. таблицю 4).

З аналізу випливає, що відмінності частотності цих вербалізаторів не мають статистичної значущості.

Особливості метафоризації концепту РАДІСТЬ.

Під час дослідження було визначено низку напрямків метафоризації концепту РАДІСТЬ у творах О. Забужко та її сучасниць та сучасників (див. таблиці 4, 5).

Зіставлення атрибутів вербалізаторів концепту РАДІСТЬ показує, що у творах авторки концепт РАДІСТЬ переважно репрезентується у формі людини та об'єкта. Водночас, у сучасниць О. Забужко, РАДІСТЬ додатково набуває метафоричних ознак ментального конструкта, світла й тексту. У сучасників авторки концепт РАДІСТЬ також проявляється як об'єкт, людина і ментальний конструкт (див. рисунок 1).

За допомогою критерію Стьюдента було визначено статистичну значущість досліджуваних вербалізаторів. Людина, металний конструкт, об'єкт і світло є статистично значущими в ідіос-

Таблиця 1

Статистична значущість частотності лексеми радість

Підкорпус	Лексема	Відносна частота	Критерій Стьюдента
О. Забужко	радість	0,00073	2,92
Сучасники		0,00011	
О. Забужко		0,00073	4,44
Сучасниці		0,00013	

Таблиця 2

Статистична значущість моделі прикметник + радість

Підкорпус	Модель	Відносна частота	Критерій Стьюдента
О. Забужко	прикметник + радість	0,0023	2,27
Сучасники		0,0040	
О. Забужко		0,0023	3,02
Сучасниці		0,0044	

Таблиця 3

Відносна частота вербалізаторів концепту РАДІСТЬ

Вербалізатор	О. Забужко/ВЧ ²	Сучасники/ВЧ	Сучасниці/ВЧ
втіха	0,0050	0,0012	0,0035
утіха	0,00098	0,00040	0,00062
радий	0,0060	0,0054	0,0072
радіти	0,0016	0,0015	0,0040
радісно	0,0035	0,0036	0,0034
радощі	0,0024	0,0018	0,00081
розрада	0,0013	0,00045	0,00055
відрада	0,00022	0,00017	0,00030
відрадіність	0	0	0
отуха	0	0	0
просвіток	0,00022	0,00011	0,00030
просвіт	0,00055	0,00062	0,00052
радіння	0	0	0
відрадощі	0	0	0
торжество	0,0090	0,00070	0,00036
тріумф	0,0020	0,00080	0,00060
ейфорія	0,0010	0,0010	0,00078

Таблиця 4

Напрямки метафоризації концепту РАДІСТЬ у творах авторки та її сучасниць

Сфера-джерело	Забужко	Сучасниці	Критерій Ст.
Людина	0,0002248092	0,0012364506	2,69039026
Дія	0	0,0000562023	0,71986464
Запах	0	0,0000562023	0,71986464
Істота	0	0,0003372138	1,76330296
Ментальний конструкт	0,0000562023	0,0008430345	2,57660197
Об'єкт	0,0003934161	0,0029787217	4,46131484

² Відносна частота.

Продовження таблиці 4

Подія	0	0,0001124046	1,01804256
Простір	0	0,0001686069	1,24684267
Рідина	0,0001124046	0,0001124046	0
Світло	0	0,0005620230	2,2764163
Смак	0	0,0000562023	0,71986464
Стихія	0,0001124046	0,0002248092	0,6714097
Тварина	0,0000562023	0,0001686069	0,76757438
Текст	0	0,0003934161	1,90458529
Фізіологічне відчуття	0,0001124046	0,0001686069	0,37949749
Речовина	0	0	0

Таблиця 5

Напрямки метафоризації концепту РАДІСТЬ у творах авторки та її сучасників

Сфера-джерело	Забужко	Сучасники	Критерій Ст.
Людина	0,0002248092	0,0007868322	1,79558518
Дія	0	0	0
Запах	0	0	0
Істота	0	0,0001124046	1,01804249
Ментальний конструктор	0,0000562023	0,0004496184	1,72653519
Об'єкт	0,0003934161	0,0014050575	2,4217781
Подія	0	0	0
Простір	0	0	0
Рідина	0,0001124046	0,0001686069	0,35830549
Світло	0	0,0001124046	1,01804249
Смак	0	0	0
Стихія	0,0001124046	0,0001686069	0,35830549
Тварина	0,0000562023	0,0000432023	0,14678042
Текст	0	0,0000562023	0,71986462
Фізіологічне відчуття	0,0001124046	0,0001124046	0
Речовина	0	0,0000562023	0,71986462

тилі О. Забужко та може слугувати його маркером.

До прикладу: *"Не " подруга ", не " подруга " ! – гнівалась, хмурячи брівки, водночас блискаючи з-під них неповстримною радістю йому назустріч, – бо він же був для неї неповстримною радістю, о так: юністю, Львовом, першим танго на балу в Народньому Домі, я – мам – час, я почекам, може знайдзеш лепшого, ну от і знайшла ...* (О. Забужко, Музей покинутих секретів, 2009).

До прикладу: *...щоб родити в муках, і Бог на їхній стороні, бо хто, справді, стане споминати забитих вифлеємських немовлят, коли цілий світ тішитиметься новою радістю, і зо всіх сторін живі нестимуть гостинці живому дитяти?* (О. Забужко, Музей покинутих секретів, 2009); *І свідків своїх поразок зустрічати – теж*

невелика радість (О. Забужко, Музей покинутих секретів, 2009).

Висновки. Отже, аналіз метафоризації концепту РАДІСТЬ у творах О. Забужко та її сучасників демонструє багатовимірність цього концепту. Виявлено різноманітні напрямки метафоризації, що дало змогу розкрити різні грані концепту. У текстах О. Забужко виявлено сім різних напрямів метафоризації, серед яких найчастотнішими є антропоморфні концептуалізації. Результати статистичного аналізу показали, що іменник *радість* є статистично значущим і його частотність складає 2,92 для сучасників О. Забужко та 4,44 для сучасниць відповідно. Цей результат підтверджує гіпотезу про те, що він може бути маркером ідіостиллю, хоча для підтвердження цього необхідні подальші дослідження на більшому матеріалі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мізін К. Визначення специфіки емоційних концептів envy і jealousy на основі корпусних показників концептних проксиматів. *Переяславські студії з лінгвістики та лінгводидактики: зб. наук. праць*. 2024. С. 102–108.
2. Corpus-Based Diachronic Study of WAR Metaphor in Indonesian Political Discourse / M. Adam et al. *International Journal of Religion*. 2024. Vol. 5, no. 7. P. 515–523. URL: <https://doi.org/10.61707/3w7d4v38>(date of access: 26.12.2024).
3. Do Dinh E.-L., Wieland H., Gurevych I. Weeding out Conventionalized Metaphors: A Corpus of Novel Metaphor Annotations. *Proceedings of the 2018 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, Brussels, Belgium. Stroudsburg, PA, USA, 2018. URL: <https://doi.org/10.18653/v1/d18-1171>(date of access: 26.12.2024).
4. Neural Metaphor Detection in Context / G. Gao et al. *Proceedings of the 2018 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, Brussels, Belgium. Stroudsburg, PA, USA, 2018. URL: <https://doi.org/10.18653/v1/d18-1060>(date of access: 26.12.2024).
5. IlliniMet: Illinois System for Metaphor Detection with Contextual and Linguistic Information / H. Gong et al. *Proceedings of the Second Workshop on Figurative Language Processing*, Online. Stroudsburg, PA, USA, 2020. URL: <https://doi.org/10.18653/v1/2020.figlang-1.21> (date of access: 26.12.2024).
6. Karasov V., Levchenko O. ANGER Conceptual Metaphors in Literary Texts by Oksana Zabuzhko and Halyna Pahutyak. *COLINS (2)*. 2023. P. 436–448.
7. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors we live by*. Chicago : Chicago University press, 1980. 242 p.
8. Lakoff, G. *The contemporary theory of metaphor: UC Berkeley Previously Published Works/UC Berkeley University*. 1993.
9. Lototska N. Metaphorical Models of the Concept of Anger in R. Ivanychuk's Idiolect. *Лінгвістичні студії*. 2022. P. 87–100.
10. Newman J. Corpora and cognitive linguistics. *Revista Brasileira de Linguística Aplicada*. 2011. Vol. 11, no. 2. P. 521–559. URL: <https://doi.org/10.1590/s1984-63982011000200010>(date of access: 26.12.2024).
11. Newmark P. *Approaches to translation*: New York: Prentice Hall, 1988. 200 p.
12. Szwedek A. Co przenosimy w przenośni. *Beyond Language. Vol. 7. Między tekstem a kulturą: z zagadnień przekładoznawstwa– San Diego: Academic Publishing*. 2024. P. 585–618.
13. Using conceptual norms for metaphor detection / M. Wan et al. *Association for Computational Linguistics*. 2020. P. 104–109.
14. Weng L. Analysis on metaphor of sky based on corpus. *Frontiers in Humanities and Social Sciences*. 2024. Vol. 4, no. 2. P. 107–112. URL: <https://doi.org/10.54691/7hmzxt14> (date of access: 24.12.2024).

REFERENCES

1. Mizin, K. (2024). Vyznachennia spetsyfyky emotsiinykh kontseptiv envy i jealousy na osnovi korpusnykh pokaznykiv kontseptnykh proksymativ. [Determination of the specificity of the emotional concepts of envy and jealousy on the basis of corpus indicators of conceptual proxies] Pereiaslavski studii z linhvistyky ta linhvodydaktyky: zb. nauk. prats. – Pereiaslav studies in linguistics and linguodidactics: coll. of science papers, 102-108. [in Ukrainian]
2. M. Adam. (2024) Corpus-Based Diachronic Study of WAR Metaphor in Indonesian Political Discourse / M. Adam et al. *International Journal of Religion*. Vol. 5, no. 7. P. 515–523. URL: <https://doi.org/10.61707/3w7d4v38>(date of access: 26.12.2024).
3. Do Dinh E.-L., Wieland H., Gurevych I. (2018) Weeding out Conventionalized Metaphors: A Corpus of Novel Metaphor Annotations. *Proceedings of the 2018 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, Brussels, Belgium. Stroudsburg, PA, USA. URL: <https://doi.org/10.18653/v1/d18-1171> (date of access: 26.12.2024).
4. G. Gao et al. (2018) Neural Metaphor Detection in Context. *Proceedings of the 2018 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, Brussels, Belgium. Stroudsburg, PA, USA. URL: <https://doi.org/10.18653/v1/d18-1060> (date of access: 26.12.2024).
5. H. Gong et al. (2020) IlliniMet: Illinois System for Metaphor Detection with Contextual and Linguistic Information. *Proceedings of the Second Workshop on Figurative Language Processing*, Online. Stroudsburg, PA, USA. URL: <https://doi.org/10.18653/v1/2020.figlang-1.21> (date of access: 26.12.2024).
6. Karasov V., Levchenko O. (2023) ANGER Conceptual Metaphors in Literary Texts by Oksana Zabuzhko and Halyna Pahutyak. *COLINS (2)*. P. 436–448.
7. Lakoff G., Johnson M. (1980) *Metaphors we live by*. Chicago : Chicago University press. 242 p.
8. Lakoff, G. (1993) *The contemporary theory of metaphor: UC Berkeley Previously Published Works/UC Berkeley University*.
9. Lototska N. (2022) Metaphorical Models of the Concept of Anger in R. Ivanychuk's Idiolect. *Лінгвістичні студії*. P. 87–100.
10. Newman J. (2011) Corpora and cognitive linguistics. *Revista Brasileira de Linguística Aplicada*. Vol. 11, no. 2. P. 521–559. URL: <https://doi.org/10.1590/s1984-63982011000200010> (date of access: 26.12.2024).
11. Newmark P. (1988) *Approaches to translation*: New York: Prentice Hall, 200 p.
12. Szwedek A. (2024) Co przenosimy w przenośni. *Beyond Language. Vol. 7. Między tekstem a kulturą: z zagadnień przekładoznawstwa– San Diego: Academic Publishing*. P. 585–618.
13. M. Wan et al. (2020) Using conceptual norms for metaphor detection . *Association for Computational Linguistics*. P. 104–109.
14. Weng L. (2024) Analysis on metaphor of sky based on corpus. *Frontiers in Humanities and Social Sciences*. Vol. 4, no. 2. P. 107–112. URL: <https://doi.org/10.54691/7hmzxt14> (date of access: 24.12.2024).